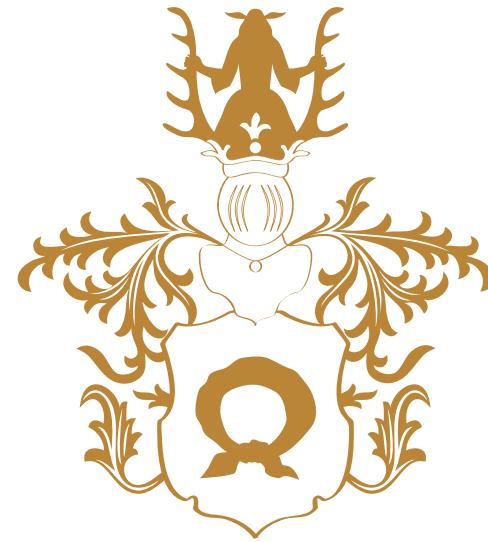
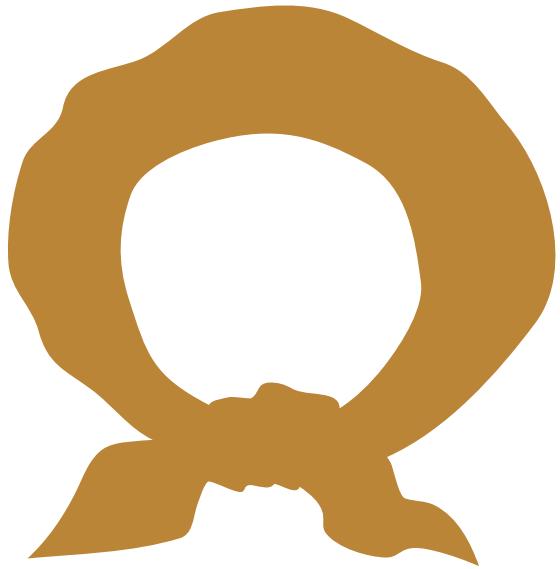

RACZYŃSCY

RACZYŃSCY

Raczyńscy herbu Nałęcz — ród magnacki, który zaczął odgrywać znaczącą rolę na początku XVII w., a w XVIII w. hrabia Kazimierz Raczyński (1739–1824) znacznie zwiększył posiadany majątek, kupując kolejne wsie w Wielkopolsce. Wybudo-

wał rezydencję w Rogalinie (1768–1773/1774). Jego wnukowie Edward i Atanazy byli mecenasami kultury i zgromadzili słynne kolekcje malarstwa.

The Raczyńskis, of the Nałęcz coat of arms, were a noble family who became prominent in the early 17th century. In the 18th century, Kazimierz Raczyński (1739–1824) increased considerably his estate by buying more villages in Greater Poland. In 1768–1773/1774, he built a mansion in Rogalin. His grandsons, Edward and Atanazy, were famous patrons of culture and they amassed valuable collections of paintings.

La famille Raczyński des armes Nałęcz, famille de magnats, commença à jouer un rôle important au début du XVIIe s., et au début du XVIIIe s. Kazimierz Raczyński (1739–1824) développa considérablement ses biens, en achetant de nouveaux villages en Grande Pologne. Il construisit une résidence à Rogalin (1768–1773/1774). Ses petits-enfants Edward et Atanazy étaient des mécènes renommés et ils rassemblèrent de célèbres collections de peinture.

MECENAT KULTURALNY: KOLEKCJONERSTWO, FUNDACJE

CULTURAL PATRONAGE: COLLECTIONS, FOUNDATIONS
MÉCÉNAT CULTUREL : COLLECTIONS, FONDATIONS

- ▶ Portret rodzinny — Edward i Atanazy Raczyńscy z synami Karolem i Rogerem autorstwa C.A. Henniga, 1839 r.
- ▶ The portrait of Edward and Atanazy Raczyński by C. A. Hennig, 1839.
- ▶ Portrait d'Edward et de Atanazy Raczyński, C.A. Henning, 1839.

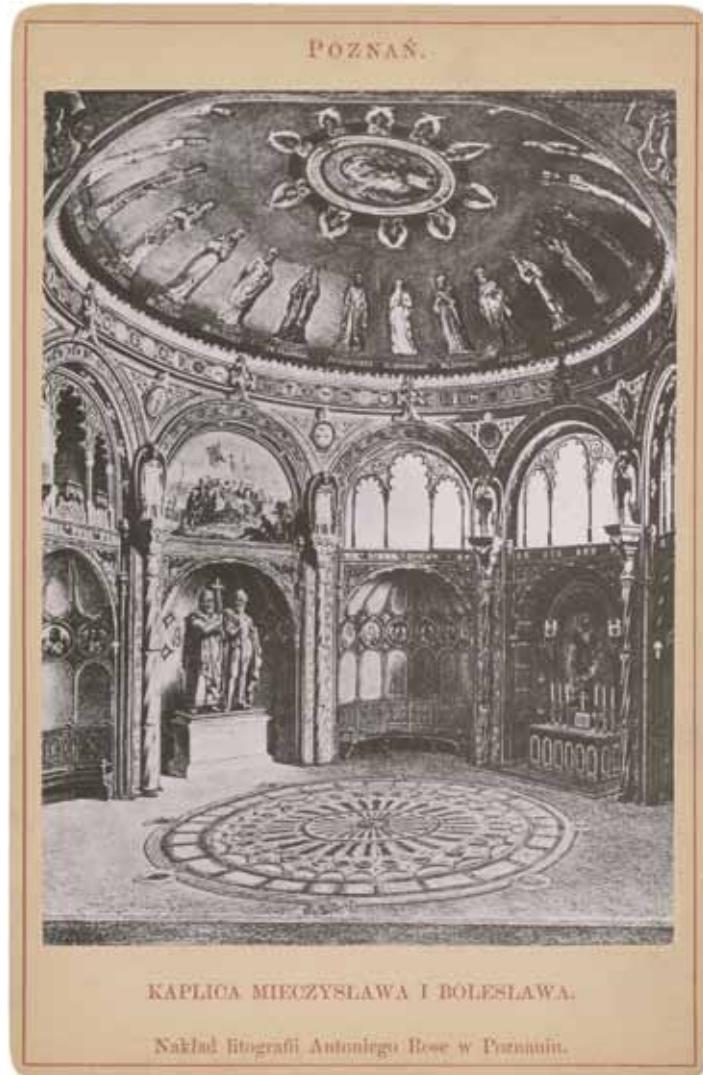

Edward Raczyński (1786–1845) wybudował pierwszą w Poznaniu i w Polsce bibliotekę powszechną (1829 r.), ufundował w mieście pierwszy system wodociągów, sfinansował pomnik Mieszka I i Bolesława Chrobrego w Złotej Kaplicy w poznańskiej katedrze. Przygotował edycję źródeł historycznych do dziejów Polski (200 tomów). Służył w armii napoleońskiej, za co otrzymał krzyż Virtuti Militari.

Edward Raczyński (1786–1845) built the first public library in Poland (1829), funded the first water supply system in Poznań, and funded monument of Mieszko I and Bolesław I the Great situated in the Golden Chapel (Złota Kaplica) of the Archcathedral Basilica of St. Peter and St. Paul (Bazylika Archikatedralna św. Piotra i św. Pawła) in Poznań. Raczyński prepared the publication of historical sources on Polish history (200 volumes). He also served in Napoleon's Army for which he was decorated with the Virtuti Militari Cross (Krzyż Orderu Virtuti Militari).

Edward Raczyński (1786–1845) fit construire à Poznań la première bibliothèque universelle de Pologne (1829). Il finança le monument de Mieszko Ier et Bolesław Chrobry dans la Chapelle d'Or de la cathédrale de Poznań. Il prépara l'édition de sources historiques pour une histoire de la Pologne (200 tomes). Il reçut la croix de l'ordre militaire Virtuti Militari pour avoir servi dans l'armée napoléonienne.

- ▶ Pomnik Mieszka I i Bolesława Chrobrego w Złotej Kaplicy w poznańskiej katedrze.
- ▶ The monument of Mieszko I and Bolesław I the Great situated in the Golden Chapel of the Archcathedral Basilica of St. Peter and St. Paul in Poznań.
- ▶ Monument de Mieszko Ier et de Bolesław Chrobry à la Chapelle d'Or de la cathédrale de Poznań.

§. 3.

Przeciwkiem Biblioteki
Raczyńskich jest aby w
czytelni, która w lecie będzie
urodzioną, każdy bez rovinęcy
osób w dniach i godzinach
oznaczonych miał prawo
z niej korzystać.

◀ Statut Biblioteki Raczyńskich.

◀ The statut of the Raczyński Library.

◀ Statut de la Bibliothèque de la famille Raczyński.

▶ Biblioteka Raczyńskich.

▶ The Raczyński Library.

▶ Bibliothèque de la famille Raczyński.

ANSICHT VON POSEN.

Die Rauensdorff'sche Bibliothek. Bildergallerie. Die Wilhelmstraße

Das Ober. Präsidium

Das General. Commando

Atanazy Raczyński (1788–1874), młodszy brat Edwarda, wybitny znawca i mecenas sztuki europejskiej. Działał w dyplomacji pruskiej, był ambasadorem w Lizbonie i Madrycie. Stworzył galerię arcydzieł sztuki europejskiej, którą gromadził przez ponad sześćdziesiąt lat. Zebrał dzieła dawnych mistrzów, jak i artystów mu współczesnych. Zbiory początkowo umieścił w swoim pałacu w Berlinie, następnie zostały przeniesione w 1904 r. przez Zygmunta Raczyńskiego (ordynata obrzyckiego) do powstałego Kaiser Friedrich Museum w Poznaniu. Aktywny jako mecenas artystów i jako historyk sztuki, służył w armii napoleońskiej, za co otrzymał złoty krzyż Virtuti Militari. Założył w 1825 r. ordynację obrzycką, dając początek kolejnej silnej linii rodu.

Atanazy Raczyński (1788–1874), the younger brother of Edward, was a prominent expert and patron of European arts. He was a Prussian diplomat and was Ambassador to Lisbon and Madrid. He created a collection of masterpieces of European paintings which he had amassed for over sixty years. He collected paintings by Old Masters and contemporary painters. Initially, he kept the collections in his Berlin house but in 1904, Zygmunt Raczyński (the Obrzycko entaler) placed them in the Kaiser Friedrich Museum (now the National Museum) in Poznań. Atanazy Raczyński was an active patron of artists and historian of arts. He also served in Napoleon's Army for which he was decorated with the Virtuti Militari Cross. In 1825, he established the Obrzycko Entail [fidei commissum] which gave rise to another powerful line of the family.

Atanazy Raczyński (1788–1874), le plus jeune frère d'Edward, éminent connaisseur et mécène de l'art européen fut actif dans la diplomatie prussienne, ambassadeur à Lisbonne et à Madrid. Il créa une galerie de chef-d'oeuvres de l'art européen avec des pièces collectionnées pendant plus de soixante ans. Il rassemblait les œuvres des anciens maîtres ainsi que des artistes de son temps. Ses collections furent d'abord conservées dans son domicile de Berlin, puis transférées au musée de l'empereur Frédéric III (Kaiser Friedrich Muzeum) à Poznań en 1904 par le biais de Zygmunt Raczyński, propriétaire du majorat d'Obrzycko. Actif en tant que mécène des artistes et historien de l'art, il obtint la croix de l'ordre militaire Virtuti Militari pour avoir servi dans l'armée napoléonienne. En 1825, il créa le majorat d'Obrzycko, qui constitue le départ d'une nouvelle branche puissante de la famille.

- ▶ Obraz „Gra w szachy” Sofonisba Anguiscioli z galerii Atanazego Raczyńskiego.
- ▶ “Playing Chess” by Sofonisba Anguisciola from Atanazy Raczyński’s collection.
- ▶ Tableau « Partie d'échecs », Sofonisba Anguisciola, collection Atanazy Raczyński.

Memoriał Atanazego Raczyńskiego z 1819 r., przedstawiony królowi Prus Fryderykowi Wilhelmowi: „[...] Czuję sympatię dla Prus, ponieważ są one prawdziwie lojalne i cywilizowane, kocham je także dlatego, że Polacy nie mają innego wyboru jak tylko między protektoratem Rosji lub Niemiec. Kocham stabilność, kocham porządek ponad wszystko, lubię nadzieję Polski i nie mogę w przyszłości oddzielić tych nadziei od interesów Niemiec a szczególnie dworu Prus”.

An excerpt from Atanazy Raczyński's petition to King Frederick William III of Prussia in 1819: “[...] I adore Prussia because it is a loyal and civilized country. I adore it because Poles have no other choice but between a Russian or German protectorate.

I love stability and, above all else, order. I like Poland's hopes and I can't separate them from interest of Germany, and especially, Prussian court.”

Atanazy Raczyński dans le mémorial de 1819, présenté au roi Frédéric-Guillaume de Prusse : « [...] Je ressens de la sympathie pour la Prusse, car elle est loyale et civilisée, je l'aime aussi parce que les Polonais n'ont de choix qu'entre le protectorat de la Russie et celui de l'Allemagne. J'aime la stabilité, j'aime l'ordre par dessus tout, j'aime les attentes de la Pologne et je ne puis distinguer ces espérances des intérêts de l'Allemagne et surtout de la cour de Prusse. »

- ▶ Pałac Raczyńskich w Obrzycku.
- ▶ The Raczyńskis' mansion in Obrzycko.
- ▶ Palais de la famille Raczyński à Obrzycko.

Edward Aleksander Raczyński (1847–1926), wnuk Edwarda Raczyńskiego, w latach 1911–1912 wzniósł galerię malarstwa w Rogalinie przy pałacu. Obecnie obrazy są własnością Fundacji im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu, założonej w 1991 r. przez jego syna Edwarda Bernarda Raczyńskiego, prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie. Edward Bernard Raczyński wspominał o ojcu Edwardzie Aleksandrze Raczyńskim – twórcy galerii malarstwa w Rogalinie: „Był ojciec tedy szczególnie powołany do roli opiekuna artystów i zbieracza dzieł sztuki. Tak zadanie swoje pojmował w latach, kiedy go znałem. Objął w Krakowie prezesurę Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych. Pomagał wielu malarzom, czy to kupując ich obrazy, czy też wspierając pieniężnie, zawsze dyskretnie, nierzaz anonimowo. Kupował dużo, a nade wszystko metodycznie, przez wiele lat. [...] on sam obywał się bez dostatków, tak drogich na on czas naszym ziemianom: strzelb zagranicznych, pięknych koni i zaprzęgów, a później samochodów. W miarę lat i rosnącej zamożności kupował obrazy także za granicą, zwłaszcza w Paryżu, dokąd wyjeżdżała w maju na doroczną wystawę Salonu. Tak powstał największy w Polsce zbiór malarstwa obcego. [...] Galerię udostępnił zwiedzającym. [...] Liczył, że Rogalin wesprze galerię, a galeria Rogalin, i że oba drogie mu ośrodki kulturalne pozostaną nienaruszone długo, może przez wieki”.

Edward Aleksander Raczyński (1847–1926), in 1911–1912 created a painting gallery built near the mansion in Rogalin. His collection of paintings belongs to the Raczyński Foundation at National Museum in Poznań established in 1991 by his son, Edward B. Raczyński, President of the Republic of Poland in exile. Edward B. Raczyński's remembers his father, Edward Aleksander Raczyński: "Father believed it was his calling to be a patron of artists and collector of works of art. It was his most important task during those years that I knew him. He took over as President of the Friends of the Fine Arts Association in Kraków. Father helped many painters by buying their paintings or by supporting them financially; he always acted discreetly, sometimes anonymously. He had been buying paintings systematically for many years. [...] He didn't surround himself with luxury objects which were craved by other landowners: foreign shotguns, beautiful horses and carts, and later cars. Over the years, due to his growing wealth, he could buy paintings abroad, especially in Paris where he travelled to every May to see annual exhibition at the Salon. That is how the greatest collection of foreign painting in Poland was created. [...] Father opened the gallery to the public. [...] He expected that Rogalin and the gallery would support each other, and that both culture centers, so precious for him, would remain intact for long, maybe forever."

Edward Aleksander Raczyński (1847–1926), créa la galerie de peinture de Rogalin édifiée à côté du palais dans les années 1911–1912. Actuellement, les tableaux sont à la disposition de la Fondation Raczyński du Musée national de Poznań, créée par son fils Edward B. Raczyński, président de la République de Pologne en exil en 1991.

Edward B. Raczyński à propos de son père Edward Aleksander Raczyński, le fondateur de la galerie à Rogalin: « Mon père avait la vocation particulière de protéger les artistes et les collectionneurs d'oeuvres d'art. C'est ainsi qu'il comprenait sa mission. Il entra en fonction comme président de l'Association des amis des Beaux Arts à Cracovie. Ilaida beaucoup de peintres soit en leur achetant leurs tableaux soit en les soutenant financièrement, toujours discrètement, souvent anonymement. Il achetait beaucoup, et surtout méthodiquement, pendant de nombreuses années. [...] de son côté, il se passait de l'opulence si chère à la noblesse terrienne : fusils provenant de l'étranger, chevaux élégants et traiteaux, et plus tard, voitures. Au fur et à mesure de l'augmentation de ses richesses, il acheta également des tableaux à l'étranger, principalement à Paris, où il se rendait en mai pour l'exposition annuelle du « Salon ». C'est ainsi que naquit la plus grande collection de peinture étrangère en Pologne. [...] Il mit sa galerie à la disposition du public. [...] Il espérait que Rogalin soutienne la galerie, et la galerie Rogalin, et que les deux centres culturels qui lui étaient si chers resteraient intacts, peut-être pour des siècles.»

◀ Obraz Jacka Malczewskiego „Portret Edwarda Aleksandra Raczyńskiego”, 1903 r.; własność Fundacji Raczyńskich.

◀ “Portrait of Edward Aleksander Raczyński” by Jacek Malczewski, 1903, property of the Raczyński Foundation.

◀ «Portrait d'Edward Aleksander Raczyński», Jacek Malczewski, 1903, propriété de la fondation de la famille Raczyński.

▶ Róża i Edward Aleksander Raczyńscy w galerii malarstwa w Rogalinie. Fot. ze zbiorów Fundacji Raczyńskich.

▶ Edward Aleksander Raczyński and Róża Raczyńska in the painting gallery in Rogalin.

▶ Edward Aleksander et Róża Raczyński dans la galerie de peinture de Rogalin.

W KRĘGU POLITYKI

POLITICS / DANS LE CERCLE DE LA POLITIQUE

Roger Adam Raczyński (1889–1945), syn Edwarda Aleksandra Raczyńskiego, w II Rzeczypospolitej dyplomata, działacz w organizacjach ziemiańskich, prezes poznańskiego Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, wojewoda poznański (1929–1934), wiceminister rolnictwa (1934–1936), ambasador w Rumunii (1938–1940). Od 1942 poseł polski przy rządzie greckim.

Roger Adam Raczyński (1889–1945), the son of Edward Aleksander Raczyński, was a diplomat in the interwar Poland, landowning organizations activist, President of the Nonpartisan Bloc for Cooperation with the Government (BBWR) in Poznań, Governor of Poznań Province (1929–1934), Deputy Minister of Agriculture (1934–1936), and Ambassador to Romania (1938–1940). Since 1942, he was a Polish envoy to Greece.

Roger Adam Raczyński (1889–1945), fils d'Edward Aleksander Raczyński, diplomate de la IIe République de Pologne, militant dans les sociétés de propriétaires terriens, président du Bloc des sans-parti pour la coopération avec le gouvernement (BBWR), voïvode de Poznań (1929–1934), vice-ministre de l'agriculture (1934–1936), ambassadeur en Roumanie (1938–1940). Député polonais auprès du gouvernement grec depuis 1942.

„Roger to była wielka inteligencja, bardzo wszechstronna, powiedziałbym, że rozrzucona. [...] prowadził życie światowe, [...] człowiek formatu męża stanu [...]. Kiedy został wojewodą poznańskim – wkrótce po zamachu majowym – potrafił ułagodzić rozgrywki polityczne [...] Gdy później został wiceministrem rolnictwa, poświęcił się głównie problemowi oddłużenia rolnictwa oraz bezrobocia na wsi”. [K. Morawski]

“Roger was a man of exceptional, very broad, and I would even say ‘scattered’, intelligence. [...] He was a worldly man, [...] and a statesman of great stature [...]. When he became the Governor of Poznań Province — soon after the May Coup

d’État — he managed to appease political conflicts [...]. As Deputy Minister of Agriculture, he dedicated himself especially to problems related to agriculture debt removal and unemployment in rural areas.” [K. Morawski]

« Roger possédait une grande intelligence, éclectique et universelle. [...] il menait une vie mondaine [...] et possédait l’envergure d’un homme d’état [...]. Alors qu’il était voïvode de Poznań, peu après le coup d'état du mois de mai, il fut capable d’apaiser les disputes politiques, [...]. Lorsqu'il entra en fonction comme vice-ministre de l'Agriculture, il se consacra principalement au problème du chômage et du désendettement de l'agriculture dans les villages. » [K. Morawski]

- ▶ Procesja dn. 31 maja 1934 r. w Poznaniu. Widoczny m.in. wojewoda poznański Roger Raczyński (trzeci z prawej z kapeluszem w ręku).
- ▶ May 31, 1934, Poznań. A fragment of procession. In the photo, among others the Governor of Poznań Province, Roger Raczyński (the third from the right with a hat in his hands).
- ▶ Fragment de procession. On aperçoit entre autres le voïvode de Poznań Roger Raczyński (troisième en partant de la droite, avec un chapeau dans la main), le 31.05.1934, Poznań.

- Zdjęcie zrobione podczas Międzynarodowych Targów Poznańskich w Poznaniu, 1930 r. Stoisko Chile. Widoczni m.in.: wojewoda poznański Roger Raczyński (siedzi przy stoliku z lewej), poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Brazylii w Polsce Alicibiades Pecanha (siedzi przy stoliku z prawej strony), konsul Francji w Poznaniu Fiez Vandal (stoi trzeci z lewej), profesor Stefan Ropp (stoi czwarty z lewej) po zwiedzeniu stoiska.
- 1930, Poznań. The Poznań International Fair (Międzynarodowe Targi Poznańskie), Chile's stand. In the photo, among others: Governor of Poznań Province Roger Raczyński, (sitting at the table on the left), the envoy extraordinary and minister plenipotentiary of Brazil in Poland Alicibiades Pecanha (sitting at the table on the right), Consul of France in Poznań Fiez Vandal, (standing the third on the left), and professor Stefan Ropp (standing the fourth on the left).
- Foire internationale de Poznań, stand du Chili. On voit entre autres : Roger Raczyński , voïvode de Poznań (assis à table, à gauche), l'envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire du Brésil en Pologne Alicibiades Pecanha (assis à la table, à droite), le consul de France à Poznań Fiez Vandal (3e debout en partant de la gauche), le professeur Stefan Ropp (4e debout en partant de la gauche) après la visite du stand, 1930, Poznań.

- ▶ Pożegnanie nowych ambasadorów RP: Edwarda Raczyńskiego wyjeżdżającego do Londynu i Józefa Lipskiego udającego się do Berlina. Widoczni na pierwszym planie od lewej: ambasador Edward Raczyński (1.), ambasador Józef Lipski (2.), wiceminister Roger Raczyński (3.); Warszawa, dworzec, 4 listopada 1939 r.
- ▶ November 4, 1934, Warsaw. Polish Ambassadors' departure: Edward Raczyński's travel to London, and Józef Lipski's to Berlin. Moment of parting at the train station. In the foreground on the left: Ambassador Edward Raczyński (1), Ambassador Józef Lipski (2), Deputy Minister Roger Raczyński (3).
- ▶ Départ de Varsovie des nouveaux ambassadeurs de la République de Pologne: Edward Raczyński à Londres et Józef Lipski à Berlin. Adieux à la gare. Visibles, au premier plan en partant de la gauche: l'ambassadeur Edward Raczyński (1), l'ambassadeur Józef Lipski (2), le vice-ministre Roger Raczyński (3), le 4.11.1934, Varsovie.

W EDYCYJACH - DIESU JEST ZABRONIONE
WŁASZCZYSKO WŁASZCZYSKO
POZIOMKI WŁASZCZYSKO
PORZĄDKU NA TERYTORIUM WŁASZCZYSKO
TEN NIK GRODZI KARZE SEZTYNY

„Trudno sobie wyobrazić dwóch ludzi tak podobnych, a tak różnych jak bracia Raczyńscy. Podobieństwo polegało na [...] wspólnym wychowaniu, a zwłaszcza na tożsamości podstawowych czynników psychicznych. [...] Rogera przedwcześnie zakończone życie było barwną improwizacją pełną niespodzianek, czasem nawet nieładu, pod którym ukrywało się jednak to, co w znacznej mierze stanowi o wartości człowieka: poczucie odpowiedzialności. Edward tę samą odpowiedzialność przekuwał codziennie na poczucie obowiązku, na ład i rygor, w które ujmował zarówno zewnętrzne wydarzenia, jak bogate impulsy własnego temperamentu”. [K. Morawski]

"It is difficult to imagine two so similar, yet so different people like the Raczyński brothers. Their similarity consisted in [...] a shared upbringing, but especially in identical basic psychological factors. [...] Roger's life, ended prematurely, was a colorful improvisation full of surprises, or sometimes even chaos which covered the real value of a human — a sense of responsibility. Every day, Edward suited responsibility to a sense of duty, to order and discipline with which he treated both outer events and diverse impulses of his temperament."

[K. Morawski]

« Il était difficile d'imaginer deux personnes plus semblables et en même temps plus différentes que les frères Raczyński. Leur ressemblance provenait d'une éducation commune [...], et particulièrement d'une identité de facteurs psychiques élémentaires. [...] La vie de Roger, qui disparut précocément était une improvisation haute en couleurs, pleine de surprises, et même de désordre, sous laquelle se cachait cependant ce qui décide de la valeur d'un homme: le sentiment de responsabilité. Edward reforgeait chaque jour cette responsabilité sur le sentiment du devoir, sur l'ordre et la rigueur qui lui permettaient d'appréhender aussi bien les événements extérieurs, que les riches impulsions de son tempérament. » [K. Morawski]

„...mianowano go [Rogera Raczyńskiego] ambasadorem w Rumunii i na tym stanowisku odegrał historyczną, ale tak mało znaną rolę. Gdy po klęsce wrześniowej prezydent, rząd i wojsko zostały internowane, utrzymał ciągłość państwa poprzez skłonienie prezydenta Mościckiego do przekazania władzy [...]. Przed Ambasadą Polską w Rumunii stanęły kolosalne problemy: zabezpieczenie ewakuowanego mienia państwowego, opieka nad uchodźcami, rozmieszczenie wojska, a później jego ewakuacja do Francji, organizacja uchodźców, nawiązanie łączności z krajem, opieka nad internowanym rządem i generalicją itp., itd. [...]” [K. Morawski]

“He [Roger Raczyński] was appointed Ambassador to Romania and played a historic, yet so little-known role. When the 1939's September Campaign ended in a defeat and the president, the government, and the army were interned, Raczyński maintained the existence of the state by persuading President Mościcki to hand over power [...]. The Polish Embassy in Romania had to face enormous problems: how to protect evacuated public property and refugees, deploy the army and evacuate it later to France, organise refugee camps, establish contact with the country, protect the interned government and the generals, etc. [...]” [K. Morawski]

« ...il [Roger Raczyński] fut nommé ambassadeur de Roumanie et il joua à ce poste un rôle historique, mais peu connu. Lorsqu'après la défaite de septembre le président, le gouverne-

ment et l'armée furent internés, il maintint la continuité légale de l'état polonais en incitant le président Mościcki à transmettre son pouvoir [...]. L'Ambassade de Pologne en Roumanie était confrontée à des problèmes colossaux : la protection des biens évacués de l'état, des réfugiés, la répartition de l'armée en vue d'une évacuation en France, l'organisation des réfugiés, l'établissement d'une liaison avec le pays, et enfin la protection du gouvernement interné et des généraux etc., etc. [...] »
[K. Morawski]

- Złożenie listów uwierzytelniających królowi Rumunii Karolowi II przez ambasadora Polski Rogera Raczyńskiego. Ambasador Polski w Rumunii Roger Raczyński wysiada z powozu przed pałacem królewskim; Bukareszt, 31 maja 1938 r.
- May 31, 1938, Bucharest. Polish Ambassador, Roger Raczyński, presenting his credentials to King Carol II of Romania. Polish Ambassador to Romania, Roger Raczyński, getting off a carriage in front of the royal palace.
- Dépôt des lettres de créance en Roumanie à Karol II, roi de Roumanie par l'ambassadeur de Pologne Roger Raczyński. Roger Raczyński, ambassadeur de Pologne en Roumanie descend de la voiture devant le palais royal, le 31.05.1938 à Bucarest.

Edward Bernard Raczyński (1891–1993), syn Edwarda Aleksandra Raczyńskiego, w II Rzeczypospolitej dyplomata, ambasador RP w Wielkiej Brytanii (1934–1945), kierował MSZ od 1941 r. Po II wojnie pozostał na emigracji wobec zainstalowania komunistycznych władz w Polsce. Interesował się Polakami w kraju, wspierając rozmaite inicjatywy, m.in. działalność opozycji w Polsce Ludowej. Prezydent RP na uchodźstwie (1979–1986). Po przemianach politycznych w Polsce w 1989 r. założył Fundację im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu i przekazał jej galerię obrazów rogalinckich oraz prawa do pałacu, parku, majątku ziemskiego itp.

Edward Raczyński (1891–1993), the son of Edward Aleksander Raczyński, a diplomat in the interwar Poland, Ambassador to Great Britain (1934–1945). From 1941, he managed the Ministry of Foreign Affairs. After World War II, when communist authorities took control of Poland, he decided to stay in exile. Raczyński was concerned about Poles in the homeland and he backed various initiatives, for example the opposition movement in the People's Republic of Poland (PRL). He was

President of the Republic of Poland in exile (1979–1986). After political transformation of Poland in 1989, he established the Raczyński Foundation at National Museum in Poznań to which he donated not only his collection of paintings from the Rogalin Gallery but also his rights to the palace, the park and the estate.

Edward Bernard Raczyński (1891–1993), fils d'Edward Aleksander Raczyński, diplomate de la IIe République de Pologne, ambassadeur de la République de Pologne en Grande Bretagne (1934–1945) dirigea le Ministère des affaires étrangères (MSZ) à partir de 1941. Après la guerre, il resta en exil en raison de l'installation des pouvoirs communistes en Pologne. Il s'intéressait aux Polonais qui étaient restés en Pologne, soutenant diverses initiatives, parmi lesquelles l'activité de l'opposition dans la République Populaire de Pologne. Il fut Président de la République de Pologne en exil (1979–1986). En 1989, après les transformations en Pologne, il créa la Fondation Raczyński au Musée National de Poznań et lui céda la galerie de tableaux provenant de Rogalin aussi bien que ses droits au palais, au parc et à sa propriété foncière.

- ▶ Cecylia i Edward Raczyńscy w Genewie, podczas gry w tenisa ziemnego; ok. 1933 r.
- ▶ Ca. 1933, Geneva. Edward and Cecylia Raczyńska playing tennis.
- ▶ Edward et Cecylia Raczyński à Genève, pendant une partie de tennis, vers 1933.

Kajetan Morawski o Edwardzie B. Raczyńskim: „Zadomowienie już od roku 1934 w Londynie, dobra znajomość języka, obyczajów i świata politycznego Wysp Brytyjskich, wyznaczyły ambasadorowi Raczyńskiemu same przez sieć rolę czołową wśród aklimatyzujących się dopiero powoli rodaków. W roku 1941 przejął jako kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych formalną odpowiedzialność za politykę polską na arenie międzynarodowej. [...] starał się nadawać im formy odpowiadające umysłowości zachodniej, a przede wszystkim angielskiej. Dawne i bliskie stosunki osobiste z Churchillem i Edenem stwarzały dla swego rodzaju monopol nienaruszony nawet po oddaniu teki Tadeuszowi Romerowi, zapewniały mu wyjątkową pozycję nie tylko wśród swoich, ale w całym ówczesnym wielonarodowym mikrokosmosie emigracyjnym”.

Kajetan Morawski about Edward B. Raczyński: “Ambassador Raczyński settled in London in 1934; he knew the language, customs, and world of politics of Great Britain — were the reasons why he became a leading figure among compatriots who were acclimating slowly. In 1941, as Secretary of the Ministry of Foreign Affairs (MSZ) he became officially responsible for Polish foreign policy in the world. [...] He tried to shape it

suitably for Western, but above all, English mentality. Thanks to his close relationships with Churchill and Eden, Raczyński had some kind of monopoly, which was intact even when he was succeeded by Tadeusz Romer, and prestigious position not only among his people, but also among the then multi-national emigration microcosm.”

Kajetan Morawski à propos d'Edward B. Raczyński: « Étant donné son installation à Londres dès 1934, sa bonne connaissance de la langue, des us et coutumes et du monde politique des îles Britanniques, l'ambassadeur Raczyński était naturellement amené à jouer un rôle de premier plan parmi les citoyens qui tentaient de s'acclimater progressivement. En 1941, en tant que directeur du Ministère des affaires étrangères, il prit la responsabilité officielle de la politique polonaise sur la scène internationale. [...] il s'efforça de lui donner une forme répondant à l'esprit occidental, et surtout anglais. La proximité et l'ancienneté de ses relations avec Churchill et Eden favorisaient pour lui un certain monopole inébranlable et lui assuraient une position exceptionnelle, non seulement parmi les siens, mais aussi dans ce microcosme émigratoire multinational de l'époque, et cela même après avoir remis la valise à Tadeusz Romer. »

- ▶ Cecylia i Edward Raczyńscy
w ambasadzie polskiej w Londynie.
- ▶ Edward and Cecylia Raczyńska
in the Polish Embassy in London.
- ▶ Edward et Cecylia Raczyński
à l'ambassade de Pologne à Londres.

Podpisanie wojskowej umowy polsko-brytyjskiej, Londyn, 5 sierpnia 1940 r. Od lewej siedzą: minister Eduard Halifax, ambasador Edward B. Raczyński, generał Władysław Sikorski, premier Winston Churchill, minister August Zaleski, minister Clemet Attlee, Greenwood. Pierwszy z lewej w rzędzie stojących Anthony Eden.

„5 sierpnia, [...] nastąpiło podpisanie układu wojskowego polsko-brytyjskiego. Odbyło się to z niepraktykowanym w takich okolicznościach ceremoniałem. Ze strony brytyjskiej podpisywał premier Churchill i lord Halifax, z naszej strony Sikorski i minister Zaleski. Miejscem podpisania była sala zebrań gabinetu brytyjskiego na Downing Street w siedzibie premiera”. [E.B. Raczyński, 1960]

August 5, 1940. Signing the Polish-British Military Agreement. Sitting from the left: Minister Eduard Halifax, Ambassador Edward B. Raczyński, General Władysław Sikorski, Prime Minister Winston Churchill, Minister August Zaleski, Minister Clement Attlee, and Arthur Greenwood. Standing the first from the left is Anthony Eden.

“On August 5, [...] the Polish-British Military Agreement was signed during ceremony, which wasn’t practiced on such occasions. The Agreement was signed by British party, represented by Prime Minister Churchill and Lord Halifax, and by Polish party, represented by General Sikorski and Minister Zaleski. Parts to the Agreement met in the Cabinet Room at Downing Street [...].” [E.B. Raczyński, 1960]

Signature du pacte militaire polono-britanique, le 08.05.1940. Assis, en partant de la gauche: le ministre Eduard Halifax, l’ambassadeur Edward B. Raczyński, le général Władysław Sikorski, le premier ministre Winston Churchill, les ministres August Zaleski, Clement Attlee, Greenwood. Debout, en : « le 5 août, [...] intervint la signature du pacte militaire polono-britanique. Il eut lieu selon un protocole inhabituel pour les circonstances. Du côté britannique, c'est Churchill, le premier ministre et lord Halifax qui signèrent, du nôtre, c'est Sikorski et le ministre Zaleski. Le pacte fut signé dans la salle de réunion du cabinet britannique de Downing Street, siège du premier ministre. [...] » [E.B. Raczyński, 1960]

„[...] gen. Sikorski wystosował do mnie 10 sierpnia następujące pismo: »[...] uważam za swój obowiązek podziękować Panu Ambasadorowi za włożony w tę pracę wysiłek. [...] Fakt, że uzyskaliśmy w nich w stosunkowo krótkim czasie tak pozytywne rezultaty, jest między innymi i zasługą Pana Ambasadora. Prezes Rady Ministrów (podpis) Sikorski«”. [E.B. Raczyński, 1960 r.]

Podczas II wojny światowej III Rzesza Niemiecka usiłowała podbić Wielką Brytanię. Była to tzw. bitwa o Anglię (Battle of Britain), która była kampanią powietrzną nad Anglią: od 10 lipca do 31 października 1940 r. brytyjskie lotnictwo RAF walczyło z niemieckim lotnictwem Luftwaffe. W bitwie o Anglię najpierw w składzie, a potem u boku RAF, walczyły cztery polskie dywizjony.

“[...] In August 10, General Sikorski sent me a letter: ‘[...] I feel it is my duty to show you, Sir Ambassador, gratitude for great efforts you have made. [...] Thanks to, inter alia, Sir Ambassador’s contribution we have achieved such positive results in a relatively short time. Prime Minister of Poland (signature) Sikorski’.” [E.B. Raczyński, 1960]

During World War II, Nazi Germany tried to subdue Great Britain. From July 10 to October 31, 1940, the Battle of Britain took place. It was an air campaign between the German Air Force (Luftwaffe) and the British Royal Air Force (RAF). Four Polish squadrons, first included in the RAF but later as an independent units, fought in the Battle of Britain.

« [...] Le général Sikorski m’adressa le 10 août la note suivante : ‘[...] je considère comme de mon devoir de vous remercier, Monsieur l’Ambassadeur, pour l’effort engagé dans ce travail. [...] Le fait que nous ayons réussi à obtenir en un temps relativement court des résultats aussi probants découle entre autres, de votre mérite. Le président du Conseil des Ministres (signature) Sikorski’». [E.B. Raczyński, 1960]

Pendant la IIe Guerre mondiale, le IIIe Reich tenta de conquérir la Grande Bretagne. C’était ce que l’on appelle la Bataille d’Angleterre (Battle of Britain), qui fut une campagne aérienne qui se déroula entre la Luftwaffe allemande et la RAF britanique du 10 juillet au 31 octobre 1940. Pendant les affrontements, 4 divisions polonaises se sont battues, d’abord, intégrées à la RAF, puis à ses côtés.

- ▶ Lotnisko wojskowe w Bramcot koło Rugby. Król Jerzy VI dokonał przeglądu dwóch polskich dywizjonów. Od lewej generał Stanisław Ujejski, generał Władysław Sikorski, ambasador Edward Raczyński, król Anglii Jerzy VI, 20 sierpnia 1940 r.
- ▶ Military airfield in Bramcote near Rugby, August 20, 1940. King George VI inspected two Polish squadrons. From the left: General Stanisław Ujejski, General Władysław Sikorski, Ambassador Edward Raczyński, King George VI.
- ▶ Aéroport militaire de Bramcote près de Rugby. Le roi Georges VI passe en revue 2 divisions polonaises. En partant de la gauche, le général Stanisław Ujejski, le général Władysław Sikorski, l'ambassadeur Edward Raczyński, le roi d'Angleterre Georges VI, le 20.08.1940.

„17 września 1940: Od września 1940 [...] jesteśmy ostro bombardowani. [...] w walkach lotniczych zauważały zalety naszych myśliwców. Prasa angielska, opisując ich wyczyny, używa takich terminów jak »The famous Polish Squadron«. 20 sierpnia poleciałem z gen. Sikorskim z lotniska w Hendon do lotniska wojskowego w Bramcot koło Rugby, gdzie generał wraz z Wing Commander Davidsonem, dowódcą lotniska, podejmowali króla Jerzego VI. Król dokonał przeglądu naszych 2 dywizjonów tam stojących i rozmawiał z oficerami i żołnierzami. Jeden z tych dywizjonów bombardujących po ukończonym przeszkołeniu szedł nazajutrz do roboty czynnej, drugi podążył za nim wkrótce”. [E.B. Raczyński, W sojuszniczym Londynie...]

“September 17, 1940: Since September, 1940 [...] we have been bombed heavily. [...] In air attacks our fighters could shine. The English press describes their performances using words like “The famous Polish Squadron”.
In August 20, I flew with General Sikorski from Hendon Aerodrome to military airbase in Bramcote near Rugby where

the General and Wing Commander Davidson received King George VI. The King inspected two Polish squadrons and talked with officers and soldiers. One of the bomb squadrons, having ended its training, would start its active participation the next day; the other one would follow soon.” [E.B. Raczyński, In Allied London]

« Le 17 septembre 1940: Depuis septembre 1940 [...] nous sommes sévèrement bombardés. [...] les batailles aériennes ont dévoilé les qualités de nos chasseurs. La presse anglaise, pour décrire leurs exploits emploie des termes tels que „The famous Polish Squadron”.

Le 20 août, j'ai pris l'avion avec le général Sikorski de l'aéroport de Hendon en direction de l'aéroport militaire de Bramcote près de Rugby, où avec Davidson, Wing Commander de la RAF, le général accueillit le roi Georges VI. Le roi effectua la revue de nos 2 divisions et discuta avec les officiers et les soldats. L'une de ces divisions de bombardiers suivit une formation rapide et partit en mission dès le lendemain, l'autre la suivit bientôt. » [E.B. Raczyński, « Dans le Londres allié »]

- ▶ Ambasador Edward B. Raczyński i generał Władysław Sikorski.
- ▶ Ambassador Edward B. Raczyński and General Władysław Sikorski.
- ▶ L'Ambassadeur Edward B. Raczyński et le général Władysław Sikorski.

- ◀ Edward B. Raczyński w Nowym Jorku.
- ◀ Edward B. Raczyński in New York.
- ◀ Edward B. Raczyński à New York.

- ▶ Edward B. Raczyński z rodziną; początek lat osiemdziesiątych XX w. Ognisko Polskie w Londynie.
Od lewej: wnuk Edwarda Xawery Rey jun., Wanda z Raczyńskich Dembińska (córka Edwarda), Aniela z Lilpopów Mieczysławska, prezydent RP Edward Raczyński, Katarzyna Raczyńska (córka Edwarda), Edward Rey, Wirydianna z Raczyńskich Reyowa (córka Edwarda), Ryszard Dembiński, Xawery Rey sen.

- ▶ Edward B. Raczyński with his family in London.
- ▶ Edward B. Raczyński avec sa famille. Londres.

